

Toelichting:

De volgende drie oplossingsrichtingen zijn gewogen aan de hand van de 21 argumenten.

A. Behoudend

De wetgeving wordt niet aangepast. De oplossingen worden gezocht binnen de bestaande kaders. De autonomie blijft bij de dierenarts en de andere type diergeneeskundigen liggen.

B. Vrijstellingen (naar voorbeeld van Engels model)

Er kunnen uitzonderingen worden opgenomen in Besluit houders van dieren en Besluit diergeneeskundigen voor specifieke groepen en/of specifieke ingrepen.

Voorbeelden hiervan zijn: veehouders, castreurs, chippers, de paraveterinair plus (Royal Veterinary Nurse in het VK) en de paraveterinair basis.

C. Verlengde armconstructie (naar voorbeeld van Belgisch model)

De dierenarts houdt een sterk centrale rol. Een derde partij mag beroepsmatig bepaalde diergeneeskundige handelingen uitvoeren onder vastgestelde voorwaarden, zoals de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van de dierenarts. Alternatieve (en strengere) varianten van de verlengde arm constructie kunnen de verplichting bevatten om de dierenarts per geval in fysieke aanwezigheid, telefonisch of via video-verbinding te consulteren of in de nabijheid te hebben, voordat een ingreep verricht mag worden.

De oplossingsrichtingen zijn niet in beton gegoten. Het zijn richtingen waarbinnen of waartussen variaties mogelijk zijn.

Toelichting argumenten:

Algemeen

1. Het is niet realistisch dat de problemen binnen het huidige juridische kader kunnen worden opgelost. Er is een botsing tussen enerzijds de zorgplicht en anderzijds het verbod om diergeneeskundige handelingen uit te voeren. Dierenartsen kunnen niet overal aanwezig zijn. Hierin spelen juridische, financiële en logistieke redenen mee.
2. De huidige rol- en taakverdeling van de dierenarts en paraveterinair past niet in het huidige tijdsbeeld. Het is niet flexibel. Samen leveren zij de veterinaire zorg. Dit model biedt niet goed de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Een flexibeler model dat breed toepasbaar is in verschillende situaties sluit aan bij de wensen van de verschillende partijen.
3. Een complexer juridisch kader met veel uitzonderingen en waarvan de regelgeving constant gewijzigd moet worden is niet wenselijk.
4. Het is structureel en toekomstbestendig. Andere partijen die ook veterinaire handelingen willen kunnen verrichten zullen zich melden. De wensen van partijen die reeds in beeld zijn zullen daarnaast constant veranderen. De oplossing voorkomt dat constante wijzigingen van wet- en regelgeving nodig zijn en biedt helderheid waar de (subjectieve) grens ligt. Dit biedt helderheid richting de partijen voor de toekomst.
5. Dierenwelzijn is een politiekgevoelig onderwerp. Binnen de Tweede Kamer leeft het idee dat er op onderdelen iets moet gebeuren met betrekking tot deze situatie. Politieke druk kan worden uitgeoefend om de wetgeving te veranderen.

Controle / toezicht

6. Het beleid van de afgelopen 20 jaar is om het aantal veterinaire beroepen te verkleinen. De veeverloskundige en castreur sterven als beroep uit. Een belangrijke reden hiervoor was dat er geen goede controle mogelijk was en dat deze beroepen handelingen gingen verrichten die ze niet mochten doen. Op dit moment kun je je niet meer registreren voor deze beroepen.
7. In de dagelijkse praktijk worden bepaalde veterinaire handelingen al (illegaal) uitgevoerd. De dagelijkse praktijk sluit namelijk niet aan op de wetgeving. Het is beter om dit goed te reguleren, zodat dit op een verantwoorde manier gebeurt. Bepaalde handelingen zijn

makkelijk te leren en kunnen d.m.v. cursussen en certificering verantwoord worden uitgevoerd.

8. De NVWA heeft te weinig capaciteit om de huidige regelgeving te laten naleven. De NVWA houdt op basis van meldingen reactief toezicht op het al dan niet correct uitvoeren van veterinaire handelingen. Dit leidt ertoe dat in de huidige situatie handelingen in bepaalde gevallen illegaal (zie argument #7) worden uitgevoerd omdat de 'pakkans' laag is. Het is niet plausibel dat er in de komende jaren hierop meer toezicht vanuit de NVWA kan worden ingezet, waardoor dit kan veranderen.
9. In het geval dat de bevoegdheden worden uitgebreid ontstaat er een extra capaciteitsclaim voor de NVWA om ook hier toezicht op te houden.
10. In het geval dat de oplossing niet structureel en toekomstbestendig is vraagt dit een extra capaciteitsclaim voor LNV om dit beleid (wet- & regelgeving, vrijstellingen, certificering) constant te onderhouden.

Kwaliteit van zorg en publieke belangen

11. De gewenste zorg kan eerder geboden worden. Een dierenarts is vaak niet op locatie permanent op locatie aanwezig. Hierdoor kan het dierenwelzijn en diergezondheid beter geborgd worden.
12. De gewenste zorg kan vaker geboden worden. Een dierenarts kan niet altijd om financiële of logistieke redenen aanwezig zijn. De financiële en logistieke problemen zijn niet goed oplosbaar. De publieke waarden zoals diergezondheid en dierenwelzijn worden in de huidige situatie juist niet geborgd.
13. Risico op onbekwame en/of inferieure uitoefening van de diergeneeskunde, wanneer dit niet goed gereguleerd wordt en goed toezicht gehouden wordt.

De beroepsgroep dierenartsen

14. De oplossing behoudt een centrale positie van de dierenarts.
15. Wijziging van stelsel kan mogelijk tot weerstand leiden bij de beroepsgroep dierenartsen en de beroepsorganisaties. Draagvlak is gewenst.
16. Het draagt bij aan de oplossing voor het tekort aan dierenartsen. Binnen de beroepsgroep is al langer een discussie gaande over de mogelijkheid om bevoegdheden aan bestaande of nieuw te ontwikkelen beroepsgroepen over te dragen (bijv. paraveterinair plus).

De dierenarts zelf

17. De overheid bepaalt wat mogelijk is en houdt de controle.
18. De verantwoordelijkheid om te beslissen wie welke handeling mag verrichten ligt bij de dierenarts. Wanneer een handeling wordt uitgevoerd in opdracht van de dierenarts, dan is de dierenarts verantwoordelijk en aansprakelijk. Echter, wanneer de handeling binnen de bevoegdheid ligt van de persoon die hem uitvoert is deze zelf aansprakelijk.
19. Verantwoordelijkheid levert veel druk bij de dierenarts. Die kan speelbal worden van de wensen van de verschillende partijen en de concurrentie van zijn/haar collega's.
20. Sommige dierenartsen zullen misbruik maken van deze mogelijkheid, net zoals dit wordt gedaan bij de online inkoop en verkoop van diergeneesmiddelen.
21. Een bedrijfsbezoek door een dierenarts heeft meerwaarde. Dit omvat meer dan alleen het verrichten van de handeling waarvoor het bezoek plaatsvindt. Het is ook vorm van contact, controle en consult tegelijk.

Argument	Pleiten argumenten voor of tegen deze oplossingsrichting?		
	Oplossing A Behoudend	Oplossing B Vrijstellingen	Oplossing C Verlengde arm
1. Niet realistisch dat de problemen binnen het huidige juridische kader kunnen worden opgelost	X	√	√
2. Huidige rol- en taakverdeling past tussen dierenarts en paraveterinair niet in het huidige tijdsbeeld; is niet flexibel en biedt geen mogelijkheid tot maatwerk	X	√	√
3. Voorkomt een complexer juridisch kader met veel uitzonderingen waarvan de regelgeving constant gewijzigd moet worden	√	X	√
4. Structureel en toekomstbestendig	√	X	√
5. Politieke situatie	X	√	√
6. Verkleinen aantal beroepen is staand beleid	√	X	√
7. Handelingen worden al (illegaal) uitgevoerd	X	√	√
8. NVWA heeft onvoldoende capaciteit voor handhaving van huidige regels	X	X	√
9. NVWA heeft onvoldoende capaciteit voor extra handhaving van nieuwe regels	√	X	√
10. Constant veranderen van de wet geeft grote capaciteitsclaim bij LNV	√	X	√
11. Eerder zorg bieden aan dieren en daarmee betere borging van dierwelzijn en diergezondheid	X	√	√
12. Vaker zorg bieden aan dieren en daarmee betere borging van dierwelzijn en diergezondheid	X	√	√
13. Risico op onbekwame en inferieure uitoefening diergeneeskunde minimaal	√	X	X
14. De oplossing behoudt een centrale positie van de dierenarts	√	X	√
15. Wijziging van stelsel kan tot weerstand leiden bij de beroepsgroep dierenartsen	√	X	X
16. Draagt bij aan het oplossen van het tekort aan dierenartsen	X	√	√
17. Controle blijft bij de overheid	√	√	X
18. Verantwoordelijkheid om te beslissen wie wat mag ligt bij de dierenarts	X	X	√
19. Verantwoordelijkheid levert veel druk bij de dierenarts – risico op afbreuk	√	√	X
20. Kans op misbruik door bepaalde dierenartsen zoals nu o.a. ook gezien wordt bij online webshops	√	√	X
21. Bedrijfsbezoek door dierenarts	√	X	X

Wijzigingen m.b.t. diergeneeskundige bevoegdheden

Vanuit verschillende beroepsgroepen en organisaties is de wens geuit om de regelgeving rondom het verrichten van veterinaire handelingen te wijzigen. Het heeft betrekking op paraveterinair, dierenfysiotherapeuten, hondengeleiders (medics) werkzaam bij Defensie, diervverzorgers in dierentuinen en vakbekwame medewerkers van wildopvanglocaties. Het gaat in alle gevallen om voorbehouden handelingen die wettelijk gezien alleen door de dierenarts mogen worden uitgevoerd.

Hieronder schetsen wij de wensen van de verschillende partijen. Daarbij voegen we enkele voorstellen voor oplossingen voor de genoemde situaties. Graag vernemen we jullie standpunt met betrekking tot de onderstaande wensen.

Wensen van de verschillende partijen:

1. Dierfysiotherapeuten:

Deze beroepsgroep wil werken zonder verwijzing van een dierenarts. Een doorverwijzing van een dierenarts is momenteel wettelijk vereist. Ze zien dit als een beperking vanwege alternatieve zorgaanbieders die niet gereguleerd zijn en geen verwijzing nodig hebben en zij zien hierin risico's voor dierwelzijn.

Hiervoor willen wij artikel 3.5 van het Besluit diergeneeskundigen wijzigen, waardoor de dierenfysiotherapeuten hun werkzaamheden kunnen verrichten zonder doorverwijzing van een dierenarts. Een voorwaarde bij deze wijziging is dat er, net als in de humane geneeskunde, wel contact (terugkoppeling) plaatsvindt tussen de dierfysiotherapeut en de dierenarts.

2. Medics/hondengeleiders werkzaam voor Defensie:

De honden die werkzaamheden verrichten voor Defensie kunnen tijdens hun werk gewond raken. Nederlandse wetgeving is in deze situaties van toepassing. De hondengeleiders zijn als houders van de dieren verplicht een gewond dier te helpen door deze bijvoorbeeld naar een dierenarts te brengen. Het is tijdens missies in het buitenland echter niet altijd mogelijk een dierenarts op tijd te bereiken. Defensie heeft het verzoek gedaan om de medics wettelijk bevoegd te maken om zelf noodhulp te kunnen bieden. Het is hen momenteel niet toegestaan om diergeneeskundige handelingen te verrichten. Zij zijn wel bevoegd humaan geneeskundige handelingen te verrichten.

Het betreffen alleen handelingen die noodzakelijk zijn om een dier te stabiliseren en veilig bij de dierenarts te krijgen om daar de gepaste zorg te kunnen bieden, waaronder:

- 500 ml intraveneuze infuusvloeistof geven subcutaan
- 500 ml en 1000 ml intraveneuze infuusvloeistof geven via intraveneuze catheter
- Antibiotica toediening oraal, intramusculair
- NSAID toediening oraal, intramusculair
- Opiaat toediening oraal, intramusculair, intraveneus.
- Pneumothorax eerste opvang
- Open borstwond eerste opvang

Wij willen akkoord gaan met het verzoek van defensie en een vrijstelling geven voor medics om op missie in het buitenland in noodsituaties diergeneeskundige handelingen te kunnen verrichten.

3. Paraveterinair:

In de praktijk (met name GD-praktijken) voeren paraveterinair taken uit voor de dierenarts waar ze officieel geen wettelijke bevoegdheid voor hebben. Voorbeelden hiervan zijn het uitvoeren van castraties bij katers en het toedienen van bepaalde diergeneesmiddelen. Het verzoek is geuit om het takenpakket van de paraveterinair uit te breiden zodat de assistentes meer taken van de dierenarts over kunnen nemen. Dit verzoek komt uit de hoek van de gezelschapsdierenpraktijken.

Ons voorstel is om dit verzoek onderwerp van gesprek te maken met de beroepsorganisaties van zowel de dierenartsen als paraveterinair. Dat gesprek kan gevoerd worden na de publicatie van

het SEO arbeidsmarktonderzoek dat verschijnt in juni 2022, waarin de vraag gesteld wordt om naar de opleidingen van en taakverdeling tussen veterinair en paraveterinair te kijken.

4. Dierentuinverzorger:

Dierentuinen hebben de wens geuit om de mogelijkheid te hebben om zelfstandig dieren te mogen verdoven. Deze behoefte is ontstaan na het ontsnappen van twee chimpansees in Dierenpark Amersfoort vorig jaar. Deze chimpansees zijn doodgeschoten vanwege het gevaar dat zij opleverden. De voorkeur was uiteraard geweest om ze in deze situatie te verdoven, maar een dierenarts kon daarvoor niet op tijd aanwezig zijn.

We willen kijken naar de mogelijke rol van de paraveterinair om een oplossing te kunnen bieden voor de dierentuinen. De paraveterinair heeft momenteel niet de bevoegdheid deze verdovingen uit te voeren. Deze gesprekken kunnen eveneens plaatsvinden na het publiceren van het arbeidsmarktonderzoek van SEO in juni 2022.

5. Vakbekwame medewerkers in wildopvanglocaties:

De wildopvanglocaties hebben vanwege financiële en/of logistieke redenen niet fulltime een dierenarts tot hun beschikking. Jaarlijks komen gemiddeld 10.000 dieren per locatie binnen. Een deel van de dieren ontvangt niet de zorg die ze nodig hebben. Net als bij Defensie is er ook bij deze groep sprake van een botsing tussen de zorgplicht en het verbod om diergeneeskundige handelingen uit te voeren.

De wens is geuit om onder voorwaarden de volgende veterinaire handelingen zelf te mogen verrichten:

- A. Oppervlakkige wonden hechten;
- B. Uitwendige fracturen bij vogels fixeren;
- C. Diagnoses stellen voor parasitaire aandoeningen;
- D. Op basis van een behandelplan en conform UDD-regeling voor het toepassen van diergeneesmiddelen door veehouders, zonder tussenkomst van de dierenarts diergeneesmiddelen op voorraad hebben en kunnen toedienen.

De volgende voorwaarden die daarbij genoemd zijn, zijn de volgende:

1. De dierenarts is verantwoordelijk en aansprakelijk;
2. Behandeling vindt plaats na consultatie en diagnose via tenminste videoverbinding of in persoon door een dierenarts;
3. Een 1-op-1 overeenkomst wordt met de dierenarts gesloten;
4. Een behandelplan wordt opgesteld waarin per diersoort de handelingen en protocollen worden vastgelegd die uitgevoerd mogen worden;
5. De handeling wordt uitgevoerd door een aangewezen en bekwaam persoon (vakbekwame medewerker) die voor de specifieke handelingen training heeft gevolgd;
6. De dierenarts legt op regelmatige basis (bijv. 1x per maand) een (bedrijfs)bezoek af.

Na lang overleg en veel overwegingen willen we het volgende tegenvoorstel doen. Met betrekking tot het verrichten van de eerste twee diergeneeskundige handelingen willen we kijken naar de rol van de paraveterinair en het verbreden van diens takenpakket voor het verrichten van de veterinaire handelingen. Het verrichten van diagnoses blijft wat ons betreft een handeling voorbehouden aan de dierenarts.

Met betrekking tot het toedienen van diergeneesmiddelen willen we kijken wat mogelijk is. Hier zien we meer beweegruimte om de vakbekwame medewerkers van de wildopvang meer bevoegdheden te geven. Daarbij kunnen de bovengenoemde voorwaarden allen van kracht zijn. Recent is de nieuwe diergeneesmiddelen verordening van kracht gegaan en momenteel wordt er gewerkt aan de nadere invulling daarvan op nationaal niveau. Een oplossing voor dit vraagstuk willen we daarin opnemen.